

Piiriülese õiguskaitsekoostöö tugevdamine ELis

Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2013. aasta resolutsioon ELi piiriülese õiguskaitsekoostöö tugevdamise ning Prümi otsuse ja Euroopa Teabevahetusmudeli rakendamise kohta (2013/2586(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 7. detsembri 2012. aasta teatist „Õiguskaitsealase koostöö tugevdamine ELis: Euroopa teabevahetusmudel (EIXM)” (COM(2012)0735),
 - võttes arvesse komisjoni 7. detsembri 2012. aasta aruannet nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsuse 2008/615/JSK (piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega) (Prümi otsus) rakendamise kohta (COM(2012)0732),
 - võttes arvesse Stockholmi programmi, ELi sisejulgeoleku strateegiat ja infohaldusstrateegiat ELi sisejulgeoleku valdkonnas,
 - võttes arvesse oma 22. mai 2012. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu sisejulgeoleku strateegia kohta¹,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 87,
 - võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust ELi õiguskaitsealase koostöö tugevdamise ning Prümi otsuse ja Euroopa Teabevahetusmudeli (EIXM) rakendamise kohta (O-000067/2013 – B7-0501/2013),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Stockholmi programmis tõdetakse, et ELi kodanike julgeoleku suurendamiseks on vaja parandada ELi õiguskaitseasutuste poolt andmete kogumiseks, töötlemiseks ja vahetamiseks kasutatavate arvukate vahendite sidusust ja ühendamist;
- B. arvestades, et sisejulgeoleku strateegia kohaselt on tarvis välja töötada terviklik teabevahetusmudel;
- C. arvestades, et piiriülest kuritegevust käsitlev teabevahetus on ELi õiguskaitsekoostöö alus ja sisepiirikontrollita alal eriti tähtis; arvestades, et piiriülene kuritegevus ELis kasvab, mistõttu muutub järjest vajalikumaks tõhus ja turvaline õiguskaitsealane andmevahetus, milles järgitakse andmekaitseeskirju ja põhiõigusi;
1. võtab teadmiseks, et komisjoni teatistes tehakse kokkuvõtte ELis olemasolevatest piiriülese õiguskaitsealase teabevahetuse eri vahenditest ja kanalitest; on arvamusel, et praegune erinevate teabevahetuskanalite ja -vahendite keskkond on keerukas ja killustatud, vahendeid kasutatakse ebaefektiivselt ja demokraatlik järelevalve ELi tasandil on puudulik, mis teatavatel juhtudel toob kaasa väärkasutuse ja

¹ ELT C 264 E, 13.9.2013, lk 1.

juurdepääsupiirangute rikkumise;

2. palub komisjonil koostada ülevaate ELi ja liikmesriikide õigusaktidest, sealhulgas (kahepoolsetest) rahvusvahelistest lepingutest, millega reguleeritakse piiriülest õiguskaitsealast teabevahetust; nõustub komisjoni seisukohaga, et vahendite tegeliku väärtuse hindamiseks oleks vaja paremaid statistilisi andmeid, ning nõuab ELi õiguskaitsealase teabevahetuse praeguste vahendite sõltumatut välishindamist, et hinnata nende vahendite mõõdetavat mõju;
3. toetab komisjoni soovitusi täiustada olemasolevate vahendite ja kanalite kasutamist (nt Europoli kanali süstemaatilisem kasutamine ja liikmesriikides ühtsete kontaktpunktide loomine) ning parandada koolitust piiriülese õiguskaitsealase teabevahetuse valdkonnas ja tõsta sellealast teadlikkust; peab aga kahetsusväärseks, et komisjon ei esitanud kaugeleulatuvamate eesmärkidega tulevikukava, mida nõuti Stockholmi programmis ja ELi sisejulgeoleku strateegias ning mis võiks olla lähtealuseks poliitilisele arutelule selle üle, kuidas kujundada ja optimeerida õiguskaitsealast teabevahetust ELis, nii et samal ajal oleks kindlalt tagatud andmekaitse ja eraelu puutumatus; soovib tungivalt komisjonil esitada sellise kava, millega loodaks ELi õiguskaitsealase teabevahetuse eesmärgipärane raamistik, mis põhineb sellistel põhimõtetel nagu vajalikkus, kvaliteet, proportsionaalsus, tulemuslikkus ja aruandekohuslus ning hõlmab kättesaadavuse põhimõtte hoolikat hindamist ja ristkontrolli rakendamist;
4. kutsub komisjoni üles tõhususe parandamise eesmärgil uurima võimalust, kuidas olemasolevate vahendite rakendamiseks muuta käsitsi tehtavad toimingud automaatseks vastavalt järeldustele, mis on esitatud nõukogu andmekaitse ja teabevahetuse töörühma uurimuses, mis viidi läbi mõnedes liikmesriikides, ning kaaluma kava luua universaalne teabevahetuse formaat, et kiirendada õigustatud taotluste töötlemist;
5. juhib tähelepanu asjaolule, et piiriülese õiguskaitsealase teabevahetuse eri vahendid, sealhulgas piiriülene juurdepääs liikmesriikide andmebaasidele, tekitavad killustatud ja ebaselge andmekaitsekorra, mis põhineb sageli väikseimal ühisel nimetajal ja on süsteemitu; kordab sellega seoses uuesti oma seisukohta, et esildatud andmekaitse direktiiv tuleks võimalikult kiiresti vastu võtta;
6. palub komisjonil teabevahetussüsteemi tugevdamiseks ja parandamiseks võtta meetmeid, mille eesmärk on tugevdada tõhusat süsteemi, mis tagab ka andmekaitse, nagu nõutakse Euroopa andmekaitseinspektori arvamuses, kasutades selleks raamistikku, mis on ette nähtud ettepanekus võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Europoli ning millega tunnustatakse kehtetuks otsus 2009/371/JSK;
7. võtab teadmiseks, et üha suuremale liikmesriikide rühmale on Prümi otsus muutunud piiriülese politseikoostöö ja kuritegude uurimise tavapäraseks vahendiks; peab kahetsusväärseks, et mitmed liikmesriigid on kaua viivitanud Prümi otsuse rakendamisega; nõustub komisjoniga, et vahendi edasiarendamist ei tuleks kaaluda enne, kui on saavutatud selle täielik rakendamine; kutsub asjaomaseid liikmesriike üles Prümi otsuse täielikult ja nõuetekohaselt rakendada, nii et seda saaks maksimaalselt ära kasutada;
8. juhib tähelepanu sellele, et Prümi otsus võeti vastu endise kolmanda samba raames ning otsuse rakendamise suhtes puudub nõuetekohane demokraatlik järelevalve ja Euroopa Parlamendi kontroll; kutsub komisjoni üles esitama kiiresti ettepanekud, et viia endise

kolmanda samba raames vastu võetud piiriülese politseikoostöö vahendid – nagu Prümi otsus ja Rootsi algatus – Lissaboni lepingu õigusraamistikku;

9. tuleb meelde, et üleeuroopaline politseikoolitus aitab parandada politseiametite vastastikust usaldust ning tõhustab seeläbi teabevahetust ja piiriülest koostööd, mistõttu tuleb koolitust jätkata ja laiendada;
10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide parlamentidele.